

SBÍRKA NAŘÍZENÍ

generálního ředitele Vězeňské služby České republiky

Ročník 2011

Nařízení č. 15

o organizaci duchovní služby ve Vězeňské službě České republiky

Podle ustanovení § 1 odst. 2 zákona České národní rady č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážci České republiky, ve znění pozdějších předpisů, v souladu s § 15 zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů, § 20 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, § 11 zákona č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence a § 7 odst. 1 písm. b) zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění zákona č. 129/2008 Sb. (dále jen „zákon“), **stanovím**

§ 1

Účelem tohoto nařízení je stanovit ve Vězeňské službě České republiky (dále jen „Vězeňská služba“) v souladu s právními předpisy podmínky pro poskytování duchovní služby osobám ve výkonu vazby (dále jen „obviněný“), osobám ve výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „odsouzený“) a osobám ve výkonu zabezpečovací detence (dále jen „chovanec“).

§ 2

Pro účely tohoto nařízení se rozumí

- a) pověřenou osobou kvalifikovaný duchovní, který je k vykonávání této činnosti pověřen vedením příslušné církve nebo náboženské společnosti¹⁾,
- b) kaplanem pověřená církevní osoba, která byla po splnění stanovených podmínek přijata do pracovního poměru v konkrétní organizační jednotce Vězeňské služby jako profesionální duchovenský pracovník,²⁾
- c) církví či náboženskou společností ta církevní instituce, která v souladu se zákonem získala oprávnění k výkonu zvláštního práva duchovní služby v místech, kde se vykonává vazba,

---

¹⁾ § 2 odst. 1 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů.

§ 1 odst. 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 109/1994 Sb., kterou se vydává řád výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů.

²⁾ § 7 až §15 tohoto nařízení.

trest odnětí svobody, zabezpečovací detence, ochranné léčení a ochranná výchova,

- d) Vězeňskou duchovenskou péčí o.s. profesní sdružení pověřených osob registrovaných pod tímto názvem u ministerstva vnitra jako občanské sdružení,
- e) Dohodou Dohoda o duchovní službě³⁾, kterou uzavřela Vězeňská služba České republiky s Českou biskupskou konferencí a s Ekumenickou radou církví České republiky.

§ 3

Rada pro duchovní službu ve věznicích a ústavech

Pro řešení koncepční a mezidenominační problematiky duchovní a pastorační činnosti ve vazebních věznicích nebo věznicích (dále jen „věznice“) a v ústavech pro výkon zabezpečovací detence, (dále jen „ústav“, pokud dále není stanoveno jinak), zejména v oblasti součinnosti všech spolupracujících církví se podle čl. 5 Dohody zřizuje Rada pro duchovní službu ve věznicích a ústavech.

§ 4

Pověřené osoby, které splňují církevně profesní předpoklady ve smyslu čl. 1 Dohody, zajišťují duchovní službu:

- a) v rámci dobrovolného poskytování duchovní služby (dále jen „dobrovolná duchovní služba“),
- b) v rámci dobrovolné duchovní služby při realizaci členských práv a povinností (stanov) Vězeňské duchovenské péče,
- c) v pracovním poměru k Vězeňské službě.

§ 5

Dobrovolná duchovní služba mimo rámec Vězeňské duchovenské péče

(1) Rozsah a možnosti dobrovolné duchovní služby vymezuje právní předpis⁴⁾ a upřesňuje Dohoda.

(2) Pověřené osoby musí být seznámeny s povinností dodržovat právní předpisy a respektovat vnitřní řád věznice. Tuto skutečnost potvrzují podpisem Poučení⁵⁾ při začátku svého působení ve věznici. Věznice zpravidla organizují další pravidelná proškolení duchovních v ročních intervalech. Opakovaná neúčast na proškolení může být důvodem pro odepření souhlasu ředitele věznice se vstupem duchovního.

---

³⁾ Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 41 /2008, kterým se vyhláší Dohoda o duchovní službě.

⁴⁾ § 20 odst. 4 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

§ 15 odst. 3 zákona č. 293 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů.

§ 11 zákona č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence.

⁵⁾ Vzor Poučení v příloze č. 1.

(3) K pověřeným osobám žádajícím o povolení vstupu za účelem duchovního a pastoračního působení ve věznici, nečlenům Vězeňské duchovenské péče, se po jejich předchozím slyšení písemně vyjadřuje příslušný kaplan věznice; kde není ustanoven, vyjadřuje se hlavní kaplan nebo osoba jím zmocněná.⁶⁾

§ 6

Dobrovolná duchovní služba v rámci Vězeňské duchovenské péče

(1) Účelem spolupráce Vězeňské služby a Vězeňské duchovenské péče v oblasti duchovního a etického působení je v souladu s Dohodou vytváření vhodných podmínek při duchovním a výchovném působení na obviněné, odsouzené a chovance.

(2) Osoby sdružené ve Vězeňské duchovenské péči při poskytování duchovní služby vycházejí z rovnosti všech náboženských vyznání a z práva vězněných osob být bez konkrétního vyznání, a záměrně nevyvíjejí činnost ve prospěch konkrétní církve či náboženské společnosti.

(3) Osoby sdružené ve Vězeňské duchovenské péči prokazují oprávnění ke vstupu do organizačních jednotek Vězeňské služby průkazem Vězeňské duchovenské péče, který při pohybu a pobytu v daném objektu nosí na viditelném místě oděvu jako identifikační štítek.⁷⁾

Duchovní služba v rámci pracovního poměru

§ 7

Duchovní službu v rámci pracovního poměru k Vězeňské službě vykonávají osoby v tomto funkčním zařazení: kaplan, hlavní kaplan, zástupce hlavního kaplana a poradce pro duchovní službu koordinátor.

§ 8

Kaplan

(1) Funkci kaplana vykonává ve věznici pověřená osoba, podle zákona způsobilá k výkonu duchovní činnosti.

(2) Kaplan je přímo podřízen 1. zástupci ředitele věznice, případně služebnímu zástupci ředitele věznice.

(3) Do pracovního poměru kaplana lze přijmout duchovního z řad osob sdružených ve Vězeňské duchovenské péči, ve které působí nejméně jeden rok v rámci dobrovolné duchovní služby na základě pověření příslušné státem registrované církve nebo náboženské společnosti

---

⁶⁾ § 2 odst. 1 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů.

§ 1 odst. 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č.109/1994 Sb., kterou se vydává řád výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁾ Pokyn ředitele odboru vězeňské a justiční stráže Generálního ředitelství Vězeňské služby České republiky č. 4/2007 ke stanovení způsobu označení členů Vězeňské duchovenské péče při vstupu do vazebních věznic a věznic Vězeňské služby České republiky.

a doporučení Vězeňské duchovenské péče; okolnosti případného nedoporučení projednají předseda Vězeňské duchovenské péče a hlavní kaplan s vedením příslušné církve. Při odebrání pověření registrované církve nebo náboženské společnosti bude s kaplanem rozvázán pracovní poměr.

(4) Ve věcech pracovního poměru kaplana rozhoduje ředitel věznice nebo ústavu po metodické konzultaci s hlavním kaplanem.

§ 9

Kaplan podle podmínek věznice nebo ústavu zejména

- a) provádí individuální pastorační rozhovory s obviněnými, odsouzenými a chovanci; je oprávněn se pastoračně věnovat i zaměstnancům a příslušníkům Vězeňské služby,
- b) zajišťuje bohoslužby, popřípadě je organizuje v součinnosti s pověřenými osobami církvi dobrovolně zajišťujícími duchovní péči,
- c) zajišťuje skupinovou nebo individuální činnost zaměřenou na studium Bible a křesťanského učení,
- d) zabezpečuje kulturní akce s duchovním obsahem; k tomu účelu zajišťuje vhodnou literaturu a audio či video pomůcky,
- e) informuje své nadřízené a možné zájemce o způsobech poskytování duchovní péče a konkrétních akcích prováděných v jejím rámci,
- f) podílí se na vytváření podmínek pro začlenění obviněných, odsouzených a chovanců do občanského života, po dohodě s hlavním kaplanem může být v pastoračním styku s osobami blízkými; v rámci pracovní doby stanovené v pracovní smlouvě může potřebné úkony vykonávat mimo objekt věznice nebo ústavu po předchozím souhlasu přímého nadřízeného,
- g) koordinuje v rámci předpisů upravujících činnost Vězeňské duchovenské péče působení všech církví a náboženských společností poskytujících dobrovolnou duchovní službu v dané věznici nebo ústavu; není-li místo kaplana obsazeno, zajišťuje organizačně činnost duchovních po konzultaci s hlavním kaplanem ředitelem pověřený zaměstnanec věznice,
- h) může se podílet na přípravě a realizaci oborově a tematicky blízkých programů zacházení,
- i) spolupracuje s vedením věznice nebo ústavu; dle potřeby se účastní jednání, porad a komisí,
- j) za dodržení podmínek stanovených právními předpisy je oprávněn nahlížet do osobního spisu vězněných osob, jimž poskytuje duchovní péči,
- k) při poskytování duchovní služby je oprávněn s vědomím ředitele věznice či ústavu opatřovat pro vězněné osoby náboženské předměty a devocionálie; přitom jedná tak, aby nebyl mařen účel výkonu vazby, výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu zabezpečovací detence a postupuje způsobem ve věznici obvyklým,
- l) spolupracuje s nevládními, charitativními a církevními organizacemi za účelem zajištění překlenovacích podmínek zejména pro osoby propouštěné z výkonu trestu odnětí svobody, případně pro zlepšení podmínek sociálně slabých obviněných, odsouzených nebo chovanců,

- m) zúčastňuje se porad Vězeňské duchovenské péče,
- n) individuálním vzděláváním a účastí na církevních a jiných symposiích rozšiřuje odbornou úroveň poskytované duchovní služby i svoji,
- o) působí jako poradce ředitele věznice v oblasti etiky, církevní problematiky, nových náboženských směrů a náboženských předmětů,
- p) pro potřeby kvalifikovaného rozhodnutí ředitele se vyjadřuje k pověřeným osobám, nečlenům Vězeňské duchovenské péče, žádajícím o povolení vstupu za účelem duchovního a pastoračního působení ve věznici,
- q) je-li některý kaplan v souvislosti s dalším pětiletým působením hlavního kaplana nebo se změnou osoby v této funkci pověřen funkcí důvěrníka, zprostředkuje k žádosti ředitele kanceláře generálního ředitele odborný názor kaplanského sboru.

Hlavní kaplan

§ 10

(1) V čele duchovní služby stojí hlavní kaplan Vězeňské služby (dále jen „hlavní kaplan“), přímo podřízený řediteli kanceláře generálního ředitele Vězeňské služby (dále jen „generální ředitel“). Do pracovního poměru hlavního kaplana lze přijmout osvědčeného duchovního z řad působících kaplanů při splnění podmínek stanovených v Dohodě a současném konsensuálním doporučení Rady pro duchovní službu ve věznicích a ústavech. Při odebrání pověření registrované církve nebo náboženské společnosti bude s hlavním kaplanem rozvázán pracovní poměr.

(2) Ve věcech pracovního poměru hlavního kaplana rozhoduje generální ředitel.

(3) Pracovní poměr hlavního kaplana se řídí obecnými zákonnými předpisy. Po uplynutí pětileté lhůty od vzniku pracovního poměru na této pozici se další pětileté působení hlavního kaplana projedná v Radě pro duchovní službu ve věznicích a ústavech; současně se k této věci vyžádá stanovisko důvěrníka kaplanského sboru, který je kaplany k této akci jednorázově pověřen. Výsledky slouží jako podklad kvalifikovaného rozhodnutí generálního ředitele ve věci dalšího působení hlavního kaplana.

§ 11

Hlavní kaplan zejména

- a) metodicky řídí a pastoračně spravuje zástupce hlavního kaplana a jednotlivé kaplany,
- b) zaujímá stanoviska k pracovní náplni kaplanů a navrhuje její úpravy,
- c) vyjadřuje se k rozvržení pracovní doby kaplanů,
- d) spolupracuje se služebními funkcionáři a vedoucími zaměstnanci Generálního ředitelství Vězeňské služby (dále jen „generální ředitelství“) a podle potřeby se zúčastňuje pracovních porad,
- e) dbá na spolupráci kaplanů a ostatních zaměstnanců Vězeňské služby v oblasti zacházení

s obviněnými, odsouzenými a chovanci,

- f) v rámci kontrolní činnosti sleduje v součinnosti s předsedou Vězeňské duchovenské péče spolupráci kaplanů se členy Vězeňské duchovenské péče a s ostatními pověřenými osobami a v této souvislosti koná služební cesty,
- g) v součinnosti s ředitelem organizačních jednotek Vězeňské služby dbá na další profesní vzdělávání kaplanů,
- h) svolává porady a odborné semináře kaplanů a ve spolupráci s výkonným výborem Vězeňské duchovenské péče se rovněž podílí na přípravě jednání a dalších setkání Vězeňské duchovenské péče.
- i) pro potřeby kvalifikovaného rozhodnutí ředitele příslušné věznice se vyjadřuje k novým pověřeným osobám, žádajícím o povolení vstupu za účelem duchovního a pastoračního působení ve věznici, v níž není místo kaplana zřízeno nebo obsazeno.

§ 12

Zástupce hlavního kaplana

(1) Funkci zástupce hlavního kaplana vykonává hlavním kaplanem určený kaplan Vězeňské služby. Zástupce hlavního kaplana plní úkoly uvedené v § 10 v rozsahu pověření vydaného hlavním kaplanem, přičemž část své pracovní náplně věnuje činnostem souvisejícím se zastupováním hlavního kaplana. Rozsah činností souvisejících se zastupováním hlavního kaplana je stanoven na základě dohody hlavního kaplana a ředitele věznice nebo ústavu, v nichž zástupce hlavního kaplana působí.

(2) Ve věcech týkajících se vykonávání funkce zástupce hlavního kaplana rozhoduje ředitel kanceláře generálního ředitele. Ve věcech týkajících se kaplanské služby ve věznici a pracovního poměru rozhoduje ve spolupráci s ředitelem kanceláře generálního ředitele příslušný ředitel věznice nebo ústavu, v nichž zástupce hlavního kaplana působí. Metodicky jej řídí hlavní kaplan.

§ 13

Poradce pro duchovní službu koordinátor

(1) Z důvodů operativního zajištění provozu kanceláře hlavního kaplana a koordinování správních záležitostí duchovní služby může být v případě potřeby generálním ředitelem zřízena funkce poradce pro duchovní službu koordinátora, zejména byla-li funkcí hlavního kaplana pověřena osoba, jež je kmenovým zaměstnancem některé z vazebních věznic či věznic Vězeňské služby.

(2) Poradce pro duchovní službu koordinátor zodpovídá za součinnost Vězeňské duchovní služby, Vězeňské duchovenské péče o. s. a církví a náboženských společností, participujících na vězeňské duchovní a pastorační službě. Vytváří pro tuto činnost systémové a koncepční podklady. Na generálním ředitelství metodicky zastupuje hlavního kaplana v jeho nepřítomnosti. Je přímo podřízen řediteli kanceláře generálního ředitele.

§ 14

Asistent hlavního kaplana

Hlavní kaplan může pro specifické oblasti práce pověřit určené kaplany věznic k přípravě odborných podkladů pro jeho činnost (např. zpracování dílčích úkonů pro metodiku duchovní služby). V takovém případě je ředitelem věznice nebo ústavu zapracován tento úkol do popisu pracovní činnosti příslušného kaplana.

§ 15

Označení určených pracovníků duchovní služby

(1) Pracovníci Vězeňské duchovní služby se při své činnosti ve věznici nebo ústavu označují kovovým odznakem⁸⁾ (medailí) se symbolem duchovní služby a mohou používat v případě potřeby nášivku⁹⁾ „Vězeňská duchovní služba“ umístěnou na pravém rukávu.

(2) Hlavní kaplan, zástupce hlavního kaplana, poradce pro duchovní službu koordinátor a na návrh hlavního kaplana i kaplani zaměstnaní nejméně na poloviční pracovní úvazek mohou používat v případě potřeby po souhlasu ředitele kanceláře generálního ředitele slavnostní pracovní oděv tmavomodré barvy stanoveného střihu se jmenovkou a nášivkou „Vězeňská duchovní služba“ umístěnou na pravém rukávu.

Závěrečná a zrušovací ustanovení

§ 16

Zrušuje se:

1. Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 44/2008 o organizaci duchovní služby ve Vězeňské službě České republiky.
2. Metodický list hlavního kaplana č. 11/2009, kterým se stanoví postup při poskytování vyjádření k působení pověřených osob z řad církví a náboženských společností ve věznicích.
3. Metodický list hlavního kaplana č. 26/2005, který upřesňuje postup při proškolení duchovních vstupujících do věznic a vazebních věznic.

---

⁸⁾ Příloha č. 2 – vzor odznaku vězeňské duchovní služby.

⁹⁾ Příloha č. 2 – vzor nášivky vězeňské duchovní služby.

§ 17
Účinnost

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. dubna 2011.

V Praze dne 28. března 2011

Č.j.: VS 27/16/2011-50/Všeob

Přílohy: 2

Generální ředitel Vězeňské služby České republiky
vrchní státní rada
plk. PhDr. Jiří Tregler v.r.

Poučení í pro duchovní vstupující do věznice (vazební věznice)

1. Na požádání službu konajícího příslušníka při vstupu do objektu věznice, musí vstupující osoba podstoupit prohlídku zavazadla i provedení osobní prohlídky v případě podezření na vnášení nedovolených či nebezpečných předmětů.
2. Při vstupu do objektu věznice musí vstupující osoba bez vyzvání odevzdat příslušníkovi u hlavního vchodu osobní zbraň(ě), mobilní telefon(y), případně jiná mobilní telekomunikační či záznamová zařízení.
3. Do věznice je zakázáno vnášet jakékoliv alkoholické nápoje, léky včetně vitaminových preparátů, omamné a psychotropní látky, jedy a mobilní telefony. Výjimku tvoří víno pro potřeby eucharistie v maximálním množství 2 dcl [čl. 6 odst. 2 písm. f) nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 41/2008].
4. Osobám po požití alkoholických nápojů, omamných a psychotropních látek je vstup do věznice zakázán. Při podezření je vstupující osoba povinna podrobit se orientační dechové zkoušce na alkohol.
5. Je zakázáno zneužívat vězněné osoby k různým úsluhám, zneužívat jejich práci pro osobní prospěch, přijímat od nich jakékoliv předměty apod., zprostředkovávat jim jakékoliv vzkazy a spojení s osobami nebo institucemi (doručování dopisů, zpráv, mobilních telefonů, peněz, léků apod.).
6. Nedoporučuje se vést s vězni rozhovory nesouvisející s duchovenskou činností, sdělovat jim své osobní problémy, sdělovat jim údaje osobního charakteru (adresy, bydliště atd.).
7. Vstupující osoba byla poučena o povinnosti zachovávat naprosté mlčenlivosti o informacích, které získá v průběhu duchovenské činnosti ve věznici.
8. Vstupující osoba byla upozorněna, že porušení zásad tohoto poučení může být důvodem pro odeprání souhlasu ředitele věznice se vstupem duchovního a v krajním případě může naplnit skutkovou podstatu trestného činu „maření výkonu úředního rozhodnutí“ ve smyslu ustanovení § 337 trestního zákona.

V ..... dne .....

Jméno, příjmení: ..... Datum narození: .....

Podpis: .....

Seznámení provedl: .....

Poznámky:

Vězeňská duchovní služba (kaplani): kovový odznak (medaile, § 15 odst. 1)
Provedení: bronzový či bílý kov, průměr 30 mm

Vězeňská duchovní služba (kaplani): nášivka na rukáv (§ 15 odst. 1)
Provedení: látková nášivka, kruhový tvar průměr cca 80 mm

